

Rideskolen Møntherhøj
Møntherhøj 41
6200 Aabenraa

Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 16. juni 2017
Sagsnr.: 17/9634

Kontakt: Helle Lund Daabeck
Direkte tlf.: 73 76 79 56
E-mail: hlda@aabenraa.dk

Tilsynsrapport for miljøtilsyn

1. Oplysninger om virksomheden

Navn	Rideskolen Møntherhøj
Anlæggets adresse:	Møntherhøjvej 41
Telefonnummer:	74623689 og 28430013 og Jette: 61541946
Mailadresse	Email
CVR nr.	32829619
P nr.	1001696274

2. Tilsynsoplysninger

Tilsynsform:	landbrug, basis
Tilsynsdato:	17-05-2017
Deltagere ved tilsynet:	Kontaktperson Hans Henrik Wurlitzer og Helle Daabeck
Tilsynsførende:	Helle Lund Daabeck

Baggrund for tilsynet

Aabenraa Kommune, Team Miljø, har udført tilsyn på dit landbrug i henhold til Husdyrbrugsloven (Lov om miljøbeskyttelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016). Baggrunden for tilsynet er kommunens forpligtigelse til, at føre tilsyn med, at landbruget overholder husdyrbrugsloven i den daglige drift i forhold til lovens bestemmelser.

Virksomheden er desuden omfattet af følgende reguleringsgrundlag:

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1318 af 26. november 2015.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11. januar 2016.
- Aabenraa Kommunes retningslinjer for bortskaffelse af affald. Se dette link: <https://arwos.dk/affald-og-genbrug/planer-love-og-regulativer/lovgivning-og-regulativer.html>
- Bekendtgørelse om miljøtilsyn nr. 518 af 27. maj 2016.
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 515 af 27. maj 2016.
- Lov om naturbeskyttelse (naturbeskyttelsesloven) nr. 9 af 3. januar 1992, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 28. september 2016 samt tilknyttede bekendtgørelser og regler.
- Desuden skal dit landbrug overholde gældende love, bekendtgørelser m.v. udstedt af Fødevarestyrelsen.
- Desuden skal dit landbrug overholde gældende i bygge-og brandlovgivningen.

Brugerbetaling:

Virksomheden er omfattet brugerbetaling, hvilket betyder at der opkræves gebyr for tilsynet, samt forberedelse, afrapportering og evt. opfølgning. Gebyret fastsættes af Miljøstyrelsen, og opkræves én gang årligt i november, for perioden 1. november det foregående år til 31. oktober det følgende år. Bemærk at gebyr for tilsyn, der er foretaget hen over skæringsdagen, kan blive faktureret ad to omgange.

3. Hvad der er ført tilsyn med

• Dyrehold i henhold til tilsynsrapport fra 2011

Dyretype	Staldsystem	Antal stk.	Antal dyreenheder
Heste(under 500 kg)		39	
Heste(over 500 kg)		6	

Ingen bemærkninger.

Registreret ved tilsyn i henhold til oplysninger og optælling på tilsynet.

Dyretype	Staldsystem	Antal stk.	Antal dyreenheder
Heste(over 500 kg)		24	
Heste(under 500 kg)		8	

Ingen bemærkninger.

• Gødningsoptbevaringsanlæg

Type	Rumfang	Byggedato	Sidste kontroldato
Ajlebeholder	50 m ³	-	-

• Tjekliste til gyllebeholdere

Føres der logbog på gyllebeholder?	-
Er der etableret flydelag?	-
Er der mere end 100m til vandløb/søer?	-
Mere end 6° hældning til vandløb/søer?	-
Omfattet af reglerne for barriere?	-
Omfattet af reglerne for alarm?	-
Har pumpen afbryder på tanken?	-
Er skabet til denne afbryder aflåst?	-
Er der andre sikkerhedsforanstaltninger?	-
Er der beplantning op af beholderen?	-
Er der monteret fast pumperør?	-
Er pumperøret låst fast over beholderen?	-
Svinges pumperøret tilbage efter brug?	-
Er kapacitetskravet opfyldt?	Ja

Bemærkninger: Der forefindes ingen gyllebeholder på ejendommen.

- **Møddingspladser**

Er der fast bund?	Ja
Er der afløb på møddingsplads?	Ja
Er der tagrende ud mod pladsen?	Nej
Er der fare for overløb/forurening?	Nej
Er der mur eller randzone?	Ja

Bemærkninger: På tilsynsdagen kunne møddingsvandet ikke trænge væk. Jeg vurderer at afløbene skal renses. Se under endelig konklusion.
Møddingssaften fra den 50 m³ store ajlebeholder tømmes efter behov og spredes ud på markerne.

- **Kalvehytter**

Er der fast opstillede kalvehytter?	-
Står de på fast bund?	-
Er der afløb til gyllebeholderen?	-

Bemærkninger:

- **Driftsbygninger**

Er ulovlige driftsbygninger konstateret?	Nej

• **Markmødding/kompost**

Hvad komposteres der?	Dybstrøelse. Der er p.t. ingen markstakke på ejendommen. Se under endelig konklusion vedr. kompostering i marken.
Varigheden af kompostering på fast bund?	Der forefindes ingen markstakke på ejendommen.
Er tørstofindholdet over 30 %?	-
Er stakken overdækket?	-
Er afstandskrav opfyldt?	-

Afstandskrav til markmødding/kompost:

- 25 m til Enkelt vandboring
- 50 m til Fælles vandboring
- 15 m til Vandløb (også dræn) og søer
- 15 m til Offentlig vej og privat fællesvej
- 30 m til Naboskel
- 25 m til Levnedsmiddelvirksomhed
- 15 m til beboelse på samme ejendom

• **Plansiloer/ensilagepladser**

Hvad ensileres der på ensilagepladser	Der forefindes ingen ensilageplads på ejendommen. Der fodres med wrap og hø.
Er afløb på ensilagepladser lovlige	-
Er der fare for overløb/forurening	-
Er der opsat sprinkleranlæg / hydranter	-

Bemærkninger: Ingen

• **Oplæg af ensilage i marken**

Hvad ensileres der i marken	Der forefindes ingen ensilage i marken.
Er stakken overdækket	-
Er tørstofindholdet i orden	-

Bemærkninger: Der fodres med wrap og hø.

- **Erhvervsaffald**

Hvordan håndteres erhvervsaffald?	Plastic fra wrapballer køres til Aabenraa genbrug. Lysstofrør leveres til elektriker og spildolie afleveres til service.
Findes der containeraftaler?	Nej. Plastik samles ved møddingsplads og køres til genbrug. Andet affald sorteres i spande tæt ved ridehallen og køres til genbrug efter behov.

Ingen bemærkninger.

- **Døde dyr**

Er der en plads til selvdøde dyr?	Ja, lægges tæt ved vejen og hentes straks af DAKA. Der var ingen døde dyr på tilsynsdagen.
Er oplægget hævet over jordoverfladen?	Ja
Er oplægget overdækket?	Ja

Ingen bemærkninger.

- **Skadedyr**

Foretages der bekæmpelse af skadedyr?	Kommunal ordning. Fluefanger opsættes rundt omkring i staldene.

Ingen bemærkninger.

- **Olietanke**

Årgang	Indhold	Størrelse	Placering
1983	Mineralske olieprodukter (Olietankbekendtgørelsens §6, stk. 1 nr. 13)	1.500	Negravet/underjordisk
2002	Autogasolie (dieselolie)	1.200	Overjordisk/udendørs

Stemmer BBR med hensyn til olietanke?	Ja

• **Virkemidler i miljøgodkendelsen**

Er der fastsat vilkår om virkemidler?	Nej
Er vilkårene efterkommet?	-

Bemærkninger: Ingen

4. Konstateret jordforurening

Er der konstateret jordforurening?	Nej

5. Konklusion på virksomhedens seneste indberetninger om egenkontrol samt på selve tilsynet

Er der bemærkninger til egenkontrol	BBR og sidste tilsynsrapport fra 2011 er gennemgået.

Endelig konklusion på tilsynet.

Møddingspladsen:

På tilsynsdagen kunne det konstateres, at der var en del møddingsvand som var afgrænset af mur/randzone på møddingspladsen.

Jeg vurderer at afløbet er stoppet, så det ikke kan rende videre til den 50 m³ store ajlebeholder.

Ifølge bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 1321 af 15. november 2016 skal der være afløb til en møddingssaftbeholder samt tilstopning skal undgås.

Kapitel 5

Opbevaring af fast gødning

§ 11 stk. 1. Oplagring af fast gødning må kun ske på møddinger, der er indrettet i overensstemmelse med § 12 eller i en lukket container placeret på et befæstet areal med tæthed, som angivet i § 12, stk. 4, og med afløb til en møddingsaftsbeholder eller lignende, jf. dog § 13. Fast gødning kan også opbevares efter reglerne i kapitel 7.

Det henstilles til at afløbet renses så tilstopning undgås. Kommunen vil lave et opfølgende tilsyn i løbet af september måned.

Revner i betonplads

Ved tilsynet kunne jeg konstatere, at der ved vaskepladsen som ligger vest for staldbygningerne, var adskillige revner i betonen. Vaskepladsen har afløb til en 10 m³ opsamlingsbeholder.

Jeg vurderer at disse revner bør tætnes, da der kan være risiko for forurening af undergrunden i forbindelse med spild af vask af heste m.m.

Uddrag af husdyrgødningsbekendtgørelsen:

De i kapitel 3-8 nævnte anlæg skal renholdes og vedligeholdes, herunder beskyttes mod tæring, så at de til enhver tid overholder bekendtgørelsens krav

Du oplyste på tilsynet, at vaskepladsen er under renovation.

Det henstilles til at vaskepladsens revner tætnes inden **1. september 2017**

Oplysninger på modtager af dybstrøelsen

På tilsynet drøftede vi modtager af dybstrøelsen og vi aftalte på tilsynet, at du indsender oplysninger på hvem der modtager jeres dybstrøelse.(Vejledning om etablering og overdækning af markstakke er vedlagt)

Oplysningerne skal indsendes på mail til hlda@aabenraa.dk

Inden d. 1. september 2017

6. Miljørisikovurdering

Hyppigheden af tilsyn i kommunen fastlægges gennem en miljørisikovurdering (risikoscoring) af virksomheden.

Der gives en risikoscore på 1, 3 eller 5 på nedenstående fem parametre, hvor 5 svarer til den største miljørisiko. Du kan læse mere om miljørisikovurdering på Miljøstyrelsens hjemmeside [her](#).

Der vil som minimum blive udført et basistilsyn på virksomheden hvert 6. år. Afhængig af miljørisikovurderingen, vil der derudover kunne forekomme prioriterede tilsyn på udvalgte områder. Jo højere risikoscore, jo hyppigere tilsyn.

Parametre	Scoring
A – Miljøledelse	5
B – Regelefterlevelse	3
C – Håndtering & opbevaring	1
D – Emissioner	1
E – Sårbarhed	5
Sum scoring	3,08

Offentliggørelse

Efter ethvert fysisk tilsyn skal der ifølge miljøtilsynsbekendtgørelsen udarbejdes en rapport der beskriver om virksomheden overholder de love, regler og afgørelser, der var genstand for tilsynet.

Af rapporten, skal der som minimum ske offentliggørelse af følgende oplysninger:

1. Baggrunden for tilsynet.
2. Navn, adresse og cvr-nummer.
3. Angivelse af karakter. (risikoscore)
4. Dato for tilsynets udførelse.
5. Hvad der er ført tilsyn med.
6. Om der er konstateret jordforurening.
7. Om der er meddelt forbud, påbud eller indskærpelser.
8. Konklusion på virksomhedens seneste indberetninger om egenkontrol, herunder om indberetningen har givet tilsynsmyndigheden anledning til at udstede påbud, forbud eller indskærpelser.

Offentliggørelse af ovennævnte oplysninger vil ske på DMA (<https://dma.mst.dk/>) senest 4 måneder efter tilsynets udførelse. Offentliggørelse sker i overensstemmelse med de begrænsninger der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om agtindsigt i miljøoplysninger.

Venlig hilsen
Helle Lund Daabeck

Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke

samt overdækning af fast gødning

Indledning

I Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 604 af 15. juli 2002, stilles der blandt andet skærpede krav til overdækning af markstakke og møddinger. I § 11, stk. 1 er det præciseret, at kompost med et tørstofindhold på mindst 30 % må oplagres i marken, såfremt oplaget er overdækket med kompost dug eller lufttæt materiale. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. august 2004. Kravet om overdækning gælder ligeledes for fast gødning uden daglig tilførsel ifølge § 12 stk. 2.

De skærpede krav til overdækning har som formål at begrænse ammoniaktabet og er en del af Ammoniakhandlingsplanen fra 2001. Den øgede fokusering på ammoniaktabet inkl. kravet om overdækning har medført behov for modernisering af afsnit 5.1 vedrørende § 11 stk. 1 i vejledning nr. 7/1993 fra Miljøstyrelsen. Den reviderede tekst fremgår af det følgende.

Hvad må lægges i markstak?

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (incl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Kompost må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i en stall i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Dybstrøelse fra fjerkræstalde kan være kompostlignende allerede efter 1-2 måneder.

En undtagelse er dybstrøelse fra svinestalde uden separat gødeareal. Svin fordeler ikke gødningen naturligt over hele måtten, som f.eks. kvæg gør det, men gøder i stedet i afgrænsede områder. Der er derfor risiko for, at gødningsmåtten bliver uhomogen med områder hvor tørstofindholdet er betydeligt under 30 %. For at modvirke risikoen for udvaskning fra markstakke fra sådanne stalde, skal der udlægges betydelige mængder halm på jorden under markstakken, f.eks. et lag svarende til et stempelslag af en bigballe.

I svinestalde med separat gødeareal, afsættes en meget stor del af gødningen her, og dybstrøelsen i lejearealet bliver mere homogen og tør. Den kompostlignende gødning fra lejearealet kan dermed umiddelbart opbevares i markstak, mens gødningen fra det separate gødeareal ikke kan opbevares i markstak.

Gødningsmåtten under kalve- og svinehytter kan tilsvarende kompostlignende dybstrøelse opbevares i markstak forudsat stakken overdækkes.

Etablering og vedligeholdelse af dybstrøelsesmåtter i kvæg- og svinestalde

Inden der indsættes dyr i stalden, boksen eller stien, skal der udlægges et tykt lag halm, der kan absorbere gødning og urin og dermed sikre omsætningen. En velfungerede og homogen måtte sikres ved at der jævnlige, gerne dagligt, tilføres strøelse. Strøelsen skal fordeles i stalden, boksen eller stien, og særligt områder hvor måtten er belastet med meget trafik eller afsætning af gødning skal tilføres ekstra strøelse.

Placering af markstakke

Jf. § 6 stk. 1 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 604 af 15. juli 2002 skal markstakke overholde de samme afstandskrav som møddingspladser, stalde mv.

Kategori	Afstandskrav, meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25
Fælles vandindvindingsanlæg	50
Vandløb (herunder dræn) og søer	15
Offentlig vej og privat fællesvej	15
Levnedsmiddelvirksomhed	25
Beboelse på samme ejendom	15
Til naboskel	30

Stakkene bør højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.

I tilfælde af udvaskning eller afstrømning fra markstakken kan det lokale vandmiljø skades og det fremgår af § 11 stk. 1, at markstakken ikke må medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand. Stakken må derfor f.eks. ikke placeres på arealer som skrånere mod vandløb og søer og må ikke ifølge § 6 stk. 1 placeres nærmere end 15 meter fra f.eks. dræn.

Hvis en markstak placeres uhensigtsmæssigt kan det give anledning til gener for naboer. Derfor anbefales det, at markstakke placeres med størst mulig afstand til naboer.

Markstakke bør placeres så de ligger mest muligt i læ. Er stakken udsat for vind, er der stor risiko for at overdækningen blæser i stykker.

Overdækning af markstakke

Markstakken skal overdækkes umiddelbart efter udlægning. Dette gælder også selvom udlægningen foregår i et gødningshus eller lign. En midlertidig opbevaring af dybstrøelse/kompost på marken i op til en uge i forbindelse med udspreddning betragtes dog ikke som en egentlig oplagring i forbindelse med § 11 stk. 1, og er derfor ikke omfattet af krav om overdækning.

Materialer egnet til overdækning af markstakke

I husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 stk. 1 er der nævnt kompostdug eller lufttæt materiale som mulighed. I nedenstående oversigt er der nævnt en række materialer, der lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Materialer	Bemærkninger
Plastfolie	Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Det anbefales at der anvendes en folie med en tykkelse på mindst 0,15 mm for at sikre at den er tilstrækkelig robust overfor mekaniske påvirkninger.
Presenning, tæt	Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Presenningen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset

Presenning, vævet	Vævede presenninger skal som minimum være lige så lufttætte som kompostdug.
Kompostdug	Forhandles under produktnavne som fiberdug eller geotextil. Bør have en kvalitet svarende til minimum 100 gram/m ² for at sikre at den er tilstrækkeligt robust overfor mekaniske påvirkninger. Dugen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset.

Fastholdelse af overdækningen

Da et af formålene med overdækningen er at reducere lufttilgangen, bør stakken overdækkes så lufttæt som muligt. Det kræver store overlap i samlinger og omhyggelighed med tildækning langs kanter og i overlap.

På grund af den omsætning der vil ske, på trods af overdækningen, synker markstakken sammen efter etablering. Det betyder, at overdækningen kommer til at ligge løst på stakken med risiko for, at den blæser af stakken eller rives itu. Derfor er det nødvendigt at overdækningsmaterialet fastholdes på stakken. Til dette formål kan f.eks. anvendes halmballer, bildæk, sandsække eller lignende. Som en tommelfingerregel bør stakken overdækkes lige så omhyggeligt som en ensilagestak.

Vedligeholdelse af overdækningen

Overdækningen skal tilses jævnligt i løbet af opbevaringsperioden. Skader, i form af huller i overdækningen, skal straks udbedres.